

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta

Obor řízení

Uchazeč

Pracoviště uchazeče, instituce

Habilitační práce

Oponent

Pracoviště oponenta, instituce

Ekonomicko-správní fakulta

Ekonomie

Ing. Daniel Němec, Ph.D.

Ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita

**Dynamika, efektivita a flexibilita trhů práce
v zemích Visegrádské skupiny**

doc. RNDr. Milan Šimek Ph.D.

Ekonomická fakulta, VŠB-TUO

Aktuálnost a vhodnost habilitační práce

Předložená habilitační práce je orientována na zkoumání dynamiky, efektivity a flexibility trhů práce v zemích Visegrádské skupiny“ v období 2020-2019 na úrovni jednotlivých zemí a jejich regionů.

Habilitační práce představuje ucelenou studii na vysoce aktuální téma, v českých zemích zatím komplexně nezpracované. Také jsem přesvědčen o tom, že skutečnosti uvedené v habilitační práci mohou být dobrým východiskem pro další navazující práce výzkumného charakteru, a také mohou významnou mírou podpořit rozhodování tvůrců veřejných politik.

Cíle habilitační práce a jejich naplnění

Hlavním cílem habilitační práce je „kvantifikovat míru efektivity a flexibility trhů práce Visegrádské skupiny na celostátní úrovni a regionální úrovni, vyhodnotit míru případné heterogenity napříč zeměmi a regiony, identifikovat možné strukturální změny v jejich vývoji, a vyhodnotit dopady vybraných strukturálních charakteristik trhů práce na dynamiku vývoje těchto trhů“.

V práci jsou formulovány 4 výzkumné otázky a jsou ověřovány 3 hypotézy.

K naplnění hlavního cíle práce a při hledání odpovědí na výzkumné otázky autor využívá metody založené na ekonometrických nástrojích a technikách. V oblasti zkoumání flexibility trhů práce jsou vhodně využity modely propojující dynamiku nezaměstnanosti a dynamiku ekonomického vývoje (Okunův vztah), a modely, které propojují vzájemnou interakci dynamiky nezaměstnanosti a volných pracovních míst, založené na konceptu Beveridgeovy křivky. V případě zkoumání efektivity fungování trhů práce autor využívá koncept párování (search and matching model). K odhadům efektivity na úrovni celých ekonomik je využit přístup využívající koncept strukturální dynamických stochastických modelů všeobecné rovnováhy. Na regionální úrovni je v tomto případě využit model panelových dat s fixními

vlivy, model stochastických mezí a model stochastických mezí s fixními vlivy. Podle mého soudu byl hlavní cíl habilitační práce stanoven vhodně, a jejím řešením byl naplněn.

Postup řešení, dosažené výsledky

Z pohledu struktury, je habilitační práce členěna na 9 částí, kde první tvoří úvod, který je komentářem k předložené habilitační práci.

Další částí jsou stylizovaná fakta a výzkumné otázky, ve které autor představuje ekonomický vývoj a vývoj klíčových charakteristik trhu práce zkoumaných zemí ve sledovaném období, včetně regionální dimenze. Tato část rovněž obsahuje také vymezení cíle, výzkumných otázek a formulaci hypotéz. Na této části oceňuji její vypovídací schopnost a stručnost.

V kapitole 2 s názvem „Dynamika, efektivita a flexibilita trhů práce z pohledu teorie a empirie“ autor představuje nejen teoretické přístupy ke zkoumání efektivity a flexibility trhu práce obecně, ale prezentuje také rešerši empirických studií (článků), které na toto téma byly realizovány v minulosti, a byly zaměřeny na země V4.

Na celé práci silně oceňuji kapitoly 3 a 4, které obsahují charakteristiku použitých metod, nástrojů a technik, včetně představení použitých datových zdrojů. V kapitole 4 autor podrobně charakterizuje použité zdroje dat, jak na mezinárodní, tak na regionální úrovni ve všech zemích. Vysoce hodnotím přehledné zpracování formou tabulek zdrojových dat a odvozených ukazatelů. Podle mého soudu autor vybral k analýze správná data, včetně dalších odvozených ukazatelů.

V případě ukazatele za Českou republiku „Míra registrované nezaměstnanosti ke konci daného období“ v procentech, sezónně neочиštěno (U_rate) mi nebylo jasné, jak se autor vyrovnal se změnou metodiky výpočtu od roku 2013 – viz citace z web stránek MPSV.

Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti

„Na základě dohody s Českým statistickým úřadem Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přechází na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřuje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám. Údaje počínaje měsícem říjnem 2012 jsou zveřejněny podle stávající i nové metodiky paralelně, od ledna 2013 pouze podle nového výpočtu. Nový ukazatel **Podíl nezaměstnaných osob** má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je tudíž s původním ukazatelem nesrovnatelný.“

Tato skutečnost se pak, podle mého soudu, následně projeví v hodnotě U-denom a také ve všech dalších odvozených ukazatelích, kde je použita hodnota pracovní síly za ČR.

Stěžejní kapitoly habilitační práce 5, 6 jsou zaměřeny na modelování dynamiky a flexibility trhu práce zemí V4, modelování efektivity trhů práce zemí V4. Autor, v každém z těchto případů, podrobně charakterizuje použitý model, a pak prezentuje získané výsledky na úrovni jednotlivých zemí a regionů. Pozitivně zde působí kritické zhodnocení a ekonomická interpretace získaných výsledků v shrnutí každé kapitoly.

Zajímavá se mi jeví kapitola 7, kde autor identifikuje efektivitu párovacího procesu a strukturálních charakteristik trhů práce zemí V4 v makroekonomickém pojetí DSGE modelu s reálnými fríkcemi na trhu a mechanismem kolektivního vyjednávání. I přes velká omezení (např. homogenní pracovní síla) dochází k zajímavým výsledkům, které v části 7.3 podrobně vysvětluje.

V závěru práce autor shrnuje získané výsledky, odpovídá na položené výzkumné otázky a vyjadřuje se k formulovaným hypotézám. Podle mého názoru je celá tato část velmi zdařilá a výborně do celé habilitační práce zapadá.

Na práci oceňuji práci autora s literaturou a potřebnými datovými zdroji, včetně důsledné rešerše již publikované literatury. Seznam literatury je toho důkazem. Práce je doplněna rozsáhlou přílohovou částí.

Význam práce pro rozvoj vědního oboru a pro praxi

Hlavním přínosem práce je ucelený pohled na problematiku flexibility, efektivitu a dynamiky trhů práce na národní a regionální úrovni v zemích V4, využití více metod práce s daty s častější než roční periodicitou. Využití práce vidím nejen v teoretické a výzkumné oblasti, ale také v pedagogickém procesu. Výsledky práce mohou sloužit jako velmi dobrý zdroj informací o problematice flexibility a efektivitu trhu práce pro studenty magisterského a doktorského studia. Doporučuji autorovi zvážit publikování této habilitační práce v knižní formě.

Formální úprava práce a její jazyková úroveň

Práce je napsána srozumitelně a jasně. Použitý odborný jazyk je adekvátní potřebám textu. Silnou stránkou textu je řada velmi přehledných grafů, tabulek a obrázků, které vhodným způsobem doplňují text a činí jej tak přehlednějším a srozumitelnějším. Všechny přílohy jsou relevantní k textové části vlastní habilitační práce.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

Jaký ukazatel registrované nezaměstnanosti za ČR a její regiony byl v habilitační práci použit ve sledovaném období, když od začátku roku 2013 je měsíčně publikován pouze ukazatel Podíl nezaměstnaných?

Závěr

Autor je se řešenou tematikou výborně seznámen. V habilitační práci, která přináší nové vědecké poznatky, prokázal hluboké teoretické i praktické znalosti. Metodický postup považuji za správný. Habilitační práce je přehledná a má dobrou formální úroveň.

Habilitační práce Daniela Němce "Dynamika, efektivita a flexibilita trhů práce v zemích Visegrádské skupiny" splňuje požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Ekonomie. Práci doporučuji k obhajobě.

Ve Frýdku-Místku dne 1. 4. 2020

podpis